

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Bekir Bozdağ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Türkiye'deki cezaevlerinde hak ve özgürlüklerini kullanma konusunda en korumasız olan, özgürlüklerinden yoksun bırakılan mahpuslara yönelik ulusal ve taraf olunan uluslararası sözleşmelere rağmen baskıcı, insanlık onuru ile bağdaşmayan uygulamalar sık sık kamuoyu gündemine gelmektedir. Cezaevi yönetimlerinin kaynağını uluslararası insan hakları sözleşmeleri ve anayasadan alan yasal düzenlemelere aykırı keyfi tavırları karşısında tutuklular/hükümlüler bir dizi hak ihlali ile karşı karşıya bırakılmakta ve yasal düzenlemeler ile tutukluların/hükümlülerin infaz koşulları ağırlaştırılmaktadır.

İHD İzmir Şube Hapishane Komisyonu'nca, mahpusların aileleri ve avukatları tarafından derneğe yapılan başvurular, hapishanelere yapılan avukat ziyaretleri ve mahpuslar tarafından yapılan başvurularla sorunların aktarılması ve basın taramaları sonucunda 2021 Yılı Ege Bölgesi Hapishaneleri Hak İhlalleri Raporu olarak 23 Mayıs 2022 tarihinde kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Raporda kendilerine gelen çok sayıda başvuruyu teyit eder şekilde H. A. A isimli görevlinin mahpuslara yönelik işkence, tehdit, şiddet içerikli uygulamaları dikkat çekmektedir. Söz konusu kişi hakkında daha önce görev yaptığı Tekirdağ 1 Nolu ve Edine F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında; işkence, kötü muamele, keyfi ve hukuksuz uygulamaları iddiaları ile defalarca suç duyurusunda bulunulmuştur. Şu anda İzmir Kırıklar 2 Nolu F Tipi 1. Müdürü olarak görev yapan H. A. A'nın yasa ve insan hakları normları ile bağdaşmayan uygulamaları ile cezaevinde ciddi yaşam hakkı tehdidi ve hak ihlalleri sonucu ölüm orucuna varan sonuçlar yaşanmakta, çok sayıda hak ihlali, işkence, darp vb. başvuru bulunmaktadır.

65566

Raporda ayrıca;

- ✓ H A A n koşulları zorlaştırdığını daha da zorlaştıracasına dair mahpuslara sürekli sözlü ifadeler sarf ettiği ve bazı mahpuslara “seni bitireceğim” şeklinde tehditlerde bulunduğu,
- ✓ Cezaevine girişlerde çıplak arama dayatması yapıldığı,
- ✓ Bolu F Tipi Hapishanesi’nden gelen mahpuslardan D. Ş.’ye gardiyanlar tarafından darp ve cebir uygulandığı,
- ✓ Hak ihlallerine dikkat çekmek için açlık grevine giren mahpuslara 3 ay etkinlikten alıkoyma disiplin cezası verildiği,
- ✓ Koğuşlardaki kameralarla özel yaşam alanlarının gözetlendiği,
- ✓ Cezaevinde odalara ve havalandırma bölümüne takılmak istenen kamera sistemine itiraz eden tutuklulardan İ. T. ve F.Y.’ın darp edildikleri,
- ✓ Havalandırmanın çift telle örtüldüğü, havalandırmaya kamera konulduğu, hasta olan mahpuslarda dahil olmak üzere bazı mahpusların odalarının zorla değiştirildiği ve eşyalarını dahi alınmasına izin verilmediği,
- ✓ Hastaneye giden mahpusların geri gelmediği,
- ✓ Tek başına ihtiyaçlarını gideremeyecek olanların tek başına tutulduğu,
- ✓ Koğuş aramalarının çok sık yapıldığı ve arama sırasında gardiyanların mahpuslara provakatif yaklaşım sergiledikleri,
- ✓ Bazı mahpusların slogan attıkları için yerlere yatırıldıkları,
- ✓ Cezaevi müdürünün gardiyanlara da baskı uyguladığı, müdürün değişime önce gardiyanlardan başladığını dillendirdiği, gardiyanları da gece baskınlarıyla kontrol ettiği ve baskı uyguladığı ve mahpusların bu durumdan tedirgin oldukları,
- ✓ Cezaevinde bulunan tutuklu A.S.’nin F2 B63 koğuşunda yalnız başına tutulduğu, bu duruma avukatının itiraz etmesi ve 10 yıla hükümlü olmasına rağmen koğuşunun değiştirilmediği ve tek başına kalmaya devam ettiği, bu durumun kendisinde psikolojik rahatsızlıklar yarattığı; halüsinasyonlar görmeye ve sinir krizleri geçirmeye başladığı, tuvalet kapısının üzerine kilitlendiği ve gardiyanların gelip açtığını ailesi ile paylaştığı ve ailenin bu durumun gerçek mi hayal mi olduğunu bilemedikleri ve S.A.’nın akli melekelerini yitirmesinden korktukları,

65566

- ✓ 1959 doğumlu A.T.'nin yaşı ve hapisane koşulları nedeni ile kalp yetmezliği, prostat kanseri, böbreklerde kitle, şeker, tansiyon gibi türlü hastalıklarla uğraştığı, hem Pandemi sürecinin getirdiği ciddi riskler hem de genel anlamda cezaevlerinin sağlıksız koşulları üstüne gelince hastalığının gün geçtikçe nüksettiği, bir gün avluda iken tansiyonun yükselmesi nedeni ile kafa üstü düştüğü ancak tedavilerinin yapılmadığı, aileye yakın bir yere sevk talep etmesine rağmen herhangi bir şekilde cevap alamadığı,
- ✓ 14 yıldır cezaevinde bulunan ve ayrıca 3 kez ameliyat (kasık fıtığı,kalp- damar anjiyosu, burun) olan bunun yanı sıra bir çok hastalığı bulunan F. Y.'nin sağlıksız, hijyensiz hücre tipi odada kaldığını, iyi tedavi olamadığı, HPT-B, yüksek tansiyon, astım- nefes darlığı, migren ataklı baş ağrısı, bağırsak- hemoroit hastalığı, göz rahatsızlığı, bel ve boyun fıtığı, prostat, ayak ve omuzda ağrılı ödem, reflü ve gastrit hastalıkları olduğu pandemi öncesi doktorların fistül rahatsızlığı ve hemoroit nedeniyle 2 ameliyat daha olması gerektiğini söylediklerini ancak pandemi nedeniyle erteleyip iptal edilmesinin hastalıklarını ağırlaştırdığı,
- ✓ Hasta mahpus A. K.'nin 2018 yılında geçirdiği ameliyat sonrası durumunda düzelme olmadığı, ailesi ile yapmış olduğu görüşmelerinde kendisine ilaç verilmediği ve telefonun aniden kapandığı,
- ✓ Cezaevinde darbe süreci ve pandemiden sonra mutlak bir baskı ve tecridin başladığı, herkesin aşı olmasına ve tüm yurttaki kısıtlamaların kaldırılmasına rağmen hapisanede koşulların değişmediği,
- ✓ Keyfi uygulamalarla infazların yakıldığı,
- ✓ Tedaviye erişimde sorunlar olduğu,
- ✓ Mahpusların kendi yazdıkları kitaplarına el konulduğu, adlarına gelen koli ve kitapların keyfi uygulamalarla 2 ayda bir verildiği, sorunların çözümü için muhatap bulamadıkları,
- ✓ Spor, sohbet ve atölye faaliyetlerinin halen yaptırılmadığı, açlık grevine rağmen halen adım atılmadığı,
- ✓ 06.10.2021 tarihinde 3 buçuk saat olan havalandırma hakkının 1 saate indirildiği,
- ✓ Cezaevinde sürekli soruşturmaların açıldığı ve hücre cezalarının verildiği,
- ✓ Hapisanedeki söz konusu hukuksuz uygulamalara karşı mahpusların yapmış oldukları başvuru dilekçelerinin keyfi olarak engellenmekte olduğu ve hiçbir başvurularının işleme alınmadığı,
- ✓ Mahpuslara dışarıdan gönderilen mektup veya kitapların keyfi olarak engellenmekte olduğu, bu kapsamda Adalet Bakanlığı'na ve Savcılığa yapılmış olan başvuru ve dilekçelerin de iletilmediği bilgileri yer almıştır.

Öte yandan aynı cezaevinden mahpus Onur Yılmaz tarafından tarafıma ulaştırılan bir faksta; mahpusun uzun zamandır cezaevi 1. Müdürü H. / A tarafından tehdit edilip ağır bir tecrite maruz kaldıkları, açlık grevi ve ölüm oruçları sırasında verilen sözlerin yerine getirilmediği gibi tehditlerin grevler sonrası da devam ettiği, her alanda sosyal, sağlık v.b. haklarını kullanamadıkları, insanlık dışı muamelelere maruz kaldıkları, tüm odaların birbirinden ayrılmış bir durumda olduğu, farklı örgütlerle aynı üniteye tecrit edildiği, hastane ve mahkeme sevklerinin farklı yapılarla olanlarla ve en son olarak tarafsızlarla hukuk dışı bir şekilde götürülüp getirildikleri, hastane sevklerinin tecritin bir politikası olarak çok geç yapıldığı, cezaevinde tecritin boyutunun ya intihar edersiniz ya da teslim olursunuz şeklinde olduğu ve teslimiyeti red etmesi nedeniyle tekrar ölüm orucuna başladığı, cezaevinde H. A A hukuk dışı uygulamaları nedeniyle can güvenliklerinin olmadığını, başına bir şey geldiği takdirde sorumlusunun Cezaevi 1. Müdürü H. A A n olacağını belirtmiştir.

Uluslararası sözleşme kuralları insanların cezaevinde bulunuyor olmalarının tüm haklarının askıya alınması anlamı içermediğini, cezaevi koşullarının asla ek bir cezalandırma yöntemi olarak kullanılmaması gerektiğini ifade etmektedir. Ancak bir bütün olarak iletilen bu saptamalar, hapis cezalarının infazında özgürlüğünden yoksun bırakılmanın kendi başına yeterli bir ceza olduğu gerçeğinin göz ardı edildiği ve cezaevlerinde uygulanan rejimin çekilmekte olan cezanın şiddetini daha da arttırdığını, mahpusluğun bu “ağırlaştırılmış” koşullarını etkin biçimde denetleyecek bir mekanizmanın bulunmadığını göstermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- İzmir Kırıklar 2 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürü H. A A daha önce görev yaptığı cezaevlerinde de tutuklulara yönelik yaşatmış olduğu hak ihlali iddialarına ilişkin olarak mahpuslar ve mahpus yakınları tarafından yapılan başvurulara istinaden Bakanlığınızca H. A A hakkında herhangi bir idari soruşturma yapılmış mıdır? Yapılmadı ise gerekçesi nedir?
- 2- İzmir Kırıklar 2 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda Müdür H. A A mahpuslara, fiziksel ve psikolojik işkence, kötü muamele ve yaşam hakkı ihlallerini içeren ve cezaevlerinde siyasi mapusları proveke etmeye dönük uygulamalarda bulunduğu iddiaları ve İzmir İHD tarafından hazırlanan 2021 Yılı Ege Bölgesi Hapishaneleri Hak İhlalleri Raporu Bakanlığınız bilgisi dahilinde midir?

65566

- 3- İzmir Kırıklar 2 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürü H A ...
koşulları zorlaştırdığını daha da zorlaştıracığına dair mahpuslara sürekli sözlü ifadeler sarf ettiği, bazı mahpuslara “seni bitireceğim” şeklinde tehditlerde bulunduğu ve birçok hak ihlalinin yaşanmasına neden olduğu iddialarına ilişkin olarak Bakanlığınızca bir inceleme, idari bir soruşturma yapılması düşünülmekte midir?
- 4- Mahpuslara yönelik olmadığı iddia edilen çıplak aramaların devam ettiği bilginiz dahilinde midir?
- 5- İzmir Kırıklar 2 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Hastane sevklerinin geç yapıldığı bilginiz dahilinde midir?
- 6- İzmir Kırıklar 2 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hasta mahpuslara yönelik tedavilerin yapılmadığı, ilaçlarının verilmediği bilginiz dahilinde midir?
- 7- İzmir Kırıklar 2 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda açlık grevinde olan mahpusların doktor kontrolü olmadığı ve kilo-tansiyon-nabız-oksijen ölçümünün yapılmadığı, greve katılan mahpusların kendilerinin satın aldığı B1 (saf) vitamini kullandıkları ve açlık grevine katılan mahpuslara 3 ay etkinlikten alıkoyma disiplin cezası verildiği bilginiz dahilinde midir?
- 8- İzmir Kırıklar 2 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundaki söz konusu hukuksuz uygulamalara karşı mahpusların yapmış oldukları başvuru dilekçelerinin keyfi olarak engellenmekte olduğu ve hiçbir başvurularının işleme alınmadığı bilginiz dahilinde midir?
- 9- İzmir Kırıklar 2 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda mahpuslara dışarıdan gönderilen mektup veya kitapların keyfi olarak engellenmekte olduğu, bu kapsamda Adalet Bakanlığı'na ve Savcılığa yapılmış olan başvuru ve dilekçelerin de iletilmediği bilginiz dahilinde midir?
- 10- İzmir Kırıklar 2 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu 1. Müdürünün gardiyanlara da baskı uyguladığı, müdürün değişime önce gardiyanlardan başladığını dillendirdiği, gardiyanları da gece baskınlarıyla kontrol ettiği ve baskı uyguladığı bilginiz dahilinde midir?
- 11- İzmir Kırıklar 2 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu 1. Müdürü H A ...
A ... Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve mahpusların yasalarla düzenlenen hakları yönünden; cezaevlerinde baskıcı ve insanlık onuru ile bağdaşmayan yöntemler uygulamasına rağmen halen görevde kalmasının gerekçesi nedir?